

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní třída 16, Praha 1, 110 00

o žalobě proti rozhodnutím žalované:

1. ze dne 26. 7. 2023 č. j. 10.01-000563/22-005,
2. ze dne 26. 7. 2023 č. j. 10.01.000565/22-005,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemná právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání a zrušení dvou rozhodnutí žalované ze dne 26. 7. 2023 označených v záhlaví tohoto rozsudku, jimiž žalovaná podle ustanovení § 45 odst. 2 písm. a) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o advokacii) rozhodla v obou případech o žádostech žalobkyně o určení advokáta k poskytnutí právní služby dle ustanovení § 18c zákona o advokacii usneseními ze dne 26. 7. 2023 tak, že řízení o každé z těchto dvou žádostí zastavila podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu z důvodu, že žádosti se staly zjevně bezpředmětnými.
2. Žalovaná rozhodovala o žádostech žalobkyně poté, kdy její původní rozhodnutí o předmětných žádostech žalobkyně, která byla vydána již dne 1. 12. 2022 a jimiž nebyl žalobkyni určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby, byla zrušena rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2023, č.j. 17A 110/2022-99.
3. Prvním napadeným usnesením ze dne 26. 7. 2023 č. j. 10.01-000563/22-005 (dále jen „usnesení 563“) žalovaná rozhodla o žádosti žalobkyně ze dne 15. 10. 2022, která byla České advokátní komoře doručena 17. 10. 2022, kdy touto žádostí žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2022, č. j. 3 As 159/2022-34.
4. V odůvodnění „usnesení 563“ žalovaná uvedla, že o žádosti ze dne 15. 10. 2022 již vydala dne 1. 11. 2022 rozhodnutí, kterým žalobkyni advokáta neurčila. Žalobkyně však napadla toto rozhodnutí žalované žalobou, o níž Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 29. 5. 2023, č. j. 17 A 110/2022-99, kterým zrušil původní rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná nahlédnutím do databáze rozhodnutí Ústavního soudu zjistila, že dne 12. 12. 2022 vydal Ústavní soud usnesení sp. zn. I. ÚS 2899/22, kterým ve věci ústavní stížnosti žalobkyně proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 159/2022-34 rozhodl tak, že ústavní stížnost odmítl. Žalovaná tak zjistila, že řízení před Ústavním soudem, k němuž směřovala žádost žalobkyně, bylo skončeno. Vzhledem k uvedenému tak shledala důvod k zastavení řízení, neboť žádost žadatelky shledala zjevně bezpředmětnou.
5. Druhým napadeným usnesením ze dne 26. 7. 2023 č. j. 10.01-000565/22-005 (dále jen „usnesení 565“) žalovaná rozhodla o žádosti žalobkyně ze dne 14. 10. 2022 doručené žalované 17. 10. 2022, kterou žalobkyně žádala o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2022, č. j. 1 As 158/2022-37.
6. V odůvodnění „usnesení 565“ žalovaná uvedla, že o žádosti žalobkyně ze dne 14. 10. 2022 o určení advokáta žalovaná rozhodovala již rozhodnutím ze dne 1. 11. 2022, kterým žalobkyni advokáta neurčila. Žalobkyně však toto rozhodnutí žalované napadla žalobou, o níž Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 29. 5. 2023 č. j. 17 A 110/2022-99, kterým toto rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Žalovaná poté nahlédnutím do databáze rozhodnutí Ústavního soudu zjistila, že dne 12. 1. 2023 vydal ústavní soud usnesení sp. zn. II. ÚS 2897/2022, kterým ve věci ústavní stížnosti žadatelky proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 158/2022-37 rozhodl tak, že ústavní stížnost odmítl. Žalovaná tak zjistila, že řízení před Ústavním soudem, k němuž směřovala žádost žalobkyně, bylo skončeno. Vzhledem k uvedenému tak shledala důvod k zastavení řízení, neboť žádost žadatelky shledala zjevně bezpředmětnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

II. Žaloba

7. Žalobkyně proti oběma usnesením žalované podala dne 27. 9. 2023 předmětnou žalobu, v níž rozporovala závěry žalované, že se podané žádosti žalobkyně o určení advokáta v obou případech se staly zcela bezpředmětnými, neboť zrušením původních rozhodnutí žalované ze dne 1. 11. 2022 městským soudem současně pozbyla důvodnosti i usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2022 a ze dne 12. 1. 2023, která tak již neplatí, když z jejich odůvodnění je zřejmé, že na původní rozhodnutí žalované zrušená rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2023 navazují.
8. Žalobkyně namítala, že se žalovaná v napadených usneseních nevypořádala s důsledky nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023 sp. zn. Pl. ÚS 44/21, když o žádostech nově rozhodovala po vydání tohoto nálezu. Obě rozhodnutí jsou proto nepřezkoumatelná, neboť chyba v zákoně o advokacii by neměla být žalobkyni k tíži a být důvodem k odeprání práva na přístup k soudu zaručeného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
9. Na základě těchto skutečností žalobkyně navrhla, aby městský soud zrušil napadená usnesení žalované ze dne 26. 7. 2023 a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a přiznal žalobkyni náklady řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě poukázala na zřejmý objektivní důvod zakládající nedůvodnost žaloby, tj. skutečnost, že řízení o ústavních stížnostech žalobkyně, k nimž žalobkyně požadovala určení advokáta podle ustanovení § 18c zákona o advokacii, již bylo skončeno, a to tak, že o těchto ústavních stížnostech Ústavní soud rozhodl již dne 12. 12. 2022 a dne 12. 1. 2023, což žalobkyně ostatně uvedla sama v podané žalobě. Tím odpadl důvod, pro který žalobkyně žádala advokáta k poskytnutí právní služby, a to dvou právních služeb tak, že žalovaná nemohla reagovat jinak, než že obě řízení o žádostech žalobkyně o určení advokáta k poskytnutí právní služby, musela zastavit. Žalovaná také ve svém vyjádření nechala na posouzení soudu, zda podaná žaloba není opožděná, když žaloba byla doručena soudu 3. 10. 2023 oproti její dataci dne 27. 9. 2023 a žalované není známo, kdy žalobkyně předala žalobu k poštovní přepravě.
11. Pro případ včasnosti podané žaloby žalobkyně navrhla, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání před soudem a replika žalobkyně

12. Městský soud shledal žalobu podanou včas v zákonné dvouměsíční lhůtě a nařídil ve věci jednání. Nejprve na den 19. 2. 2025 a poté jej odročil na den 12. 3. 2025, a to z toho důvodu, že při doručování předvolání k prvnímu jednání se v důsledku jeho uložení u pošty a vyzvednutí zásilky žalobkyni nepodařilo dodržet lhůtu pro přípravu účastníků na jednání.
13. Žalobkyně se prvního jednání s omluvou ze dne 14. 2. 2025, poukazující na pozdější obdržení předvolání, nezúčastnila s tím, že svou omluvu doplní, což učinila podáním ze dne 17. 2. 2025. Jako další důvod své neúčasti uvedla skutečnost, že jednání bylo nařízeno za situace, kdy u Nejvyššího správního soudu je vedeno řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 17A 110/2022-148, které dosud neskončilo a jehož výsledek může mít vliv na rozhodnutí soudu ve věci samé, a v tomto směru seznala důvod pro přerušení řízení. Důvodem její nepřítomnosti u jednání byla také námitka žalobkyně, že Městský soud v této její věci nedostal své úřední povinnosti vyslovit nicotnost napadených rozhodnutí žalované, což žalobkyně dovozuje z toho, že soud rozhoduje o Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

žalobě již za účinnosti novely zákona o advokacii, která neváže určení advokáta na doložení výdělkových a majetkových poměrů. Dle žalobkyně vzhledem k tomu, že dosud nebyla žádným soudem vyřešena otázka, zda se novela zákona o advokacii měla či neměla projevit v ust. § 18 odst. 2 cit. zákona, jsou dány důvody k vyslovení nicotnosti napadených rozhodnutí, což by měl městský soud učinit z důvodu neexistence zákonného podkladu a současně ve smyslu § 95 odst. 2 Ústavy České republiky předložit věc Ústavnímu soudu k posouzení této otázky.

14. Druhého jednání nařízeného na den 12.3.2025 se žalobkyně neúčastnila.
15. Přítomný zástupce žalované při jednání poukázal na postup Ústavního soudu v případech opakujících se vad ústavních stížností u stálých stěžovatelů a na to, že v případě žalobkyně již rozhodl, takže žalovaná neměla jinou možnost, než řízení o žádostech žalobkyně zastavit, a učinila tak procesním rozhodnutím.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. § 150/2002 sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadených rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
 17. Žaloba není důvodná.
 18. Otázka zákonnosti žalobou napadených rozhodnutí je v tomto případě odvislá toliko od posouzení jediného důvodu, na kterém jsou obě napadená rozhodnutí vystavena, tj. zda žalovaná byla oprávněna zastavit řízení o žádostech žalobkyně z důvodu, že podané žádosti se staly zjevně bezpředmětnými.
 19. K zodpovězení takové otázky je třeba vyjasnit, co bylo předmětem řízení před žalovanou. Předmět řízení je ve správním řízení z podnětu účastníka řízení dán návrhem (žádostí). Z podkladu řízení vyplývá, že žalobkyně podala každou z obou žádostí o určení advokáta za účelem jejího zastoupení před Ústavním soudem v řízení o ústavních stížnostech proti rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2022, pod č.j. 3As 159/2022-34 a ze dne 18. 8. 2022 č.j. 1As 158/2022-37. Účelem žádostí tak byla právně kvalifikovaná obhajoba žalobkyně, v níž by případně určený advokát uplatňoval v rámci této obhajoby u Ústavního soudu argumentaci či skutečnosti pro účely rozhodování Ústavního soudu. Ze správního spisu však vyplývá, že žalovaná se věcnou důvodností poskytnutí právní služby dle § 18c, jak bylo žalobkyní požadováno, správně nezabývala, neboť k tomu nebyly *v době rozhodování žalované* (§ 75 odst. 1 s. ř.s.) splněny podmínky, jimiž by bylo vedení řízení před Ústavním soudem o ústavních stížnostech žalobkyně.
 20. Oporu v podkladech řízení, konkrétně v usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2023, sp. zn. I. ÚS 2899/22 a ze dne 12. 1. 2023, sp. zn. II. ÚS 2897/22, což je odůvodněno i v napadených rozhodnutích, má zjištění, že Ústavní soud ústavní stížnosti žalobkyně, které obdržel dne 19.10.2022 a k nimž žalobkyně vztahovala předmětné žádosti o určení advokáta, byly odmítnuty. Řízení před Ústavním soudem tak byla ukončena. Stalo se tak dříve, než Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29.5.2023, č.j. 17A 110/2022-99 zrušil původní rozhodnutí žalované o předmětných žádostech žalobkyně, která byla vydána dne 1. 12. 2022 a jimiž nebyl žalobkyni určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby. To znamená, že již v době před vydáním zrušujícího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29.5.2023 (a je nerozhodný důvod zrušení), již neprobíhalo řízení před Ústavním soudem o ústavních
- Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

stížnostech žalobkyně ze dne 19. 10. 2022, neboť bylo ukončeno. Žalovaná tak neměla a ani nemohla mít důvod k tomu, aby v den vydání napadených usnesení o zastavení řízení dne 23. 7. 2023 zkoumala podmínky určení advokáta žalobkyni či rozhodla o určení advokáta, neboť odpadl důvod pro takový postup a je zcela logické, že by vyhovění žádostem žalobkyně nemělo žádný účel.

21. Žádost se stane zjevně bezpředmětnou tehdy, jestliže v průběhu řízení dojde ke změně skutkových nebo právních okolností takovým způsobem, že případným kladným či záporným meritorním rozhodnutím by nedošlo ke změně postavení žadatele a vydání žádostí požadovaného meritorního rozhodnutí by pro žadatele tak nemělo jakýkoliv význam (srov. např. rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 10 Ca 15/2009-49, Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 79/2012-37).
22. Taková situace u žalobkyně nastala.
23. Na uvedeném nemohla nic změnit skutečnost, že cca 2 měsíce před vydáním napadených rozhodnutí došlo ke zrušení původních rozhodnutí žalované o neurčení advokáta z r. 2022, neboť účinky zrušujícího rozsudku městského soudu naprosto zřejmě nezpůsobují pozbytí platnosti či důvodnosti usnesení Ústavního soudu o odmítnutí ústavních stížností žalobkyně pro neodstranění vad, jak žalobkyně v žalobě uvádí. Takové žalobkyní tvrzené důsledky nemají žádnou oporu v právních předpisech obecného i ústavního práva. Žalobkyně, která má dostatečnou zkušenost s četnými právními spory v důsledku svých podání, v nichž se právě dovolává zákonnosti i ústavnosti, by tím spíš měla ve své argumentaci respektovat pořad práva. V dané věci tento pořad práva neumožňoval ani logicky neodůvodňoval, že by žalobkyni měl být zvažován a dokonce určen advokát pro řízení, které již bylo ukončeno. Soudu se tak jeví poněkud zarážející, že žalobkyně nerozumí tomu, že po obnovení řízení o jejich žádostech o určení advokáta po zrušujícím rozsudku Městského soudu v Praze nedošlo k věcnému posouzení žádostí, když její ústavní stížnosti, k nimž by případně žalovanou poskytnutou právní službu uplatnila, již nejsou v procesu projednání před Ústavním soudem.
24. S důvody napadených rozhodnutí o zastavení řízení se míjejí i další argumenty žalobkyně uplatněné v podání ze dne 17.2.2025, nadto nad rámec zákonné lhůty k podání žaloby, především jí tvrzené okolnosti o důsledcích novely zákona o advokacii, které se ovšem týkají změny vlastního věcného posuzování žádostí o určení advokáta z hlediska majetkových poměrů, k němuž však v dané věci žalobkyně v napadených (procesních) rozhodnutích o zastavení řízení nedošlo a ani dojít nemohlo. Proto také její náhled na přerušování řízení do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 17A 110/2022-148 (druhý, tentokrát zamítavý rozsudek senátu 17A ve věci) a na předložení věci Ústavnímu soudu není relevantní. Pochybnosti o zákonném podkladu v důsledku novelizace zákona o advokacii vůbec nevstupují do důvodu zastavení řízení v této věci.
25. Stejně tak tvrzení o očekávaném prohlášení nicotnosti napadených rozhodnutí městským soudem ex offio se míjí podstatou a povahou, která pojem „nicotnosti“ správního rozhodnutí determinuje.
26. Podle § 77 odst. 1 správního řádu *nicotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.

27. Povahou nicotnosti se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006–74, publ. pod č. 1629/2008 Sb. NSS. Nicotnost odlišil od nezákonnosti a vyslovil, že definičně lze za nicotný správní akt považovat akt, který vykazuje tak závažné vady, že vůbec není schopen vyvolat žádné právní účinky. Judikatura správních soudů pak dovodila, že takovými závažnými vadami jsou, předně absolutní nedostatek pravomoci správního orgánu (správní orgán, který rozhodnutí vydal, k tomu vůbec nebyl oprávněn), dále závažné formální vady při absenci základních náležitostí, které jsou nezbytné pro právní existenci rozhodnutí (kdo rozhodnutí vydal, komu je určeno nebo co je jeho obsahem) a také to, že rozhodnutí je zjevně nesrozumitelné, vnitřně rozporné nebo došlo ke zjevnému porušení zákona, způsobujícího absolutní neplatnost.
28. Výše uvedené závažné vady napadená rozhodnutí žalované nevykazují, neboť byla vydána příslušným orgánem k rozhodnutí o žádosti žalobkyně a tato rozhodnutí jsou obsahově dostatečně srozumitelná vzhledem ke skutkovému stavu a okolnostem, které před jejich vydáním nastaly a staly se důvodem zastavení řízení, přičemž tato rozhodnutí jsou opřena o platný zákonný důvod uvedený v ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.
29. Soud proto považuje postup žalované za zcela souladný se zákonem.
30. Z uvedených důvodů Městský soud v Praze podanou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
31. Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalované náklady řízení nad rámec její běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

32. Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.
33. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Praha 12. března 2025

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.